

New edition
2024

SIRI YA MAFANIKIO **YA BIASHARA.** **DUKA LA REJAREJA**

PETER A. TARIMO

SIRI YA MAFANIKIO YA BIASHARA. DUKA LA REJAREJA

PETER A. TARIMO

SIRI YA MAFANIKIO YA BIASHARA DUKA LA REJAREJA

Peter Augustino Tarimo

SELF HELP BOOKS PUBLISHERS LIMITED

SELF HELP BOOKS PUBLISHERS LIMITED

**SIRI YA MAFANIKIO
YA BIASHARA
DUKA LA REJAREJA**

**Kimechapishwa Kwa mara ya kwanza Na Self Help Publishers Ltd. Dar es
Salaam Tanzania**

Mwandishi: Peter Augustino Tarimo

**P.O.Box Dar es salaam
Copyright ©2024 Self Help Publishers Ltd.**

ISBN 978-9987-9638-3-6

**Haki zote zimehifadhiwa, na hairuhusiwi kunakili sehemu yeyote ile bila
idhini ya mchapishaji.**

Simu: 0712 202244, 0765 553030

**E-mail: jifunzeujasiriamali@gmail.com
Tovuti: www.jifunzeujasiriamali.co.tz**

YALIYOMO

SURA YA 1

BIASHARA YA REJAREJA

❖ Utangulizi.....	1
❖ Biashara ya rejareja ni nini?	2
❖ Uzuri na ubaya wa kuanzisha biashara ya rejareja.....	5
❖ Hatua 10 za kuanzisha biashara ya Duka la rejareja.....	7
❖ Vikwazo vikubwa 4 unapoanzisha biashara ya duka	20
❖ Kiasi cha mtaji unaohitajika kuanzisha duka la rejareja	25
❖ Makosa 8 yatakayoua duka lako hata kabla ya miezi 6 kuisha.....	27
❖ Jinsi ya kupanga bei ya bidhaa zako	32
❖ Mambo muhimu 4 ya kuzingatia katika uendeshaji wa duka	33

SURA YA 2

KUVUTIA WATEJA

❖ Nafasi ya Ushirikina, Uganga, Uchawi na Chuma ulete katika biashara za maduka ya rejareja	36
❖ Dalili kubwa za Ushirikina kwenye maduka ya rejareja.....	37
❖ Je, Ushirikina unawezaje kuleta mafanikio kwenye biashara ya duka? ...	41
❖ Njia za kisayansi za kunasa wateja dukani kwako kama sumaku	43
❖ Njia 5 za uhakika za kumfanya mteja arudi tena na tena dukani kwako...	45
❖ Makosa hatari yatakayokimbiza wateja na kudhani umelogwa	49
❖ Mbinu 3 za kuwa juu kuliko washindani wako.....	54
❖ Njia za kushughulika na mteja mwenye hasira	55

SURA YA 3

KUFUFUA DUKA LILILOROTA

❖ Mbinu za kuongeza mauzo	57
❖ Mbinu za kushindana na maduka makubwa	59
❖ Njia za kuongeza mapato zaidi kwenye duka la rejareja	63
❖ Nyenzo kubwa 2 za “kuboot” duka lako uweze kufungua matawi mengine ndani ya mwaka 1.....	63
❖ Siri 3 wenye maduka makubwa katu hawapendi uzijue	68

SURA YA 4

MIFUMO YA BIASHARA

❖ Faida za Mifumo katika biashara yeyote ile	69
❖ Jinsi ya kujenga mfumo kwenye biashara yeyote	70
❖ Mifumo katika biashara ya Rejareja	71
❖ Mifumo ya Kidigitali / Kielektroniki	71
❖ Aina za Mifumo ya Kidigitali inayotumiwa zaidi kwenye biashara za Rejareja Tanzania	72

SURA YA 5

USIMAMIZI NA HESABU ZA DUKA LA REJAREJA

❖ Utangulizi/Ushauri kwa wenye maduka.....	73
❖ Aina kuu 3 za usimamizi wa duka	75
❖ Usimamizi wa duka zaidi ya moja	77
❖ Kuajiri mfanyakazi	78
❖ Uwekaji wa kumbukumbu na hesabu za duka la rejareja	79
❖ Jinsi ya kujua Faida na Hasara kwenye duka la rejareja	82
❖ Kujua faida au hasara ya siku moja tu	90
❖ Kupiga stoku ya bidhaa	92
❖ Hatua za kupiga stoku	93
❖ Kanuni 3 rahisi za kubaini hujuma au upotevu wa mali/fedha	94
❖ Mifumo 3 maalumu ya usimamizi wa duka isiyomiza kichwa.....	104

SURA YA 6

AKILI BANDIA (AI) KWENYE BIASHARA ZA REJAREJA

❖ Nini maana ya Akili bandia (Artificial Intelligence)?.....	114
❖ Historia ya Akili bandia	115
❖ Akili bandia inavyofanya kazi	116
❖ Mifano halisi ya jinsi akili bandia inavyotumika kwenye biashara za Rejareja	116
❖ Changamoto na Hatari za kutumia Akili bandia kwenye biashara za rejareja	120
❖ HITIMISHO	121

SURA YA 7
MCHANGANUO KAMILI WA BISHARA YA DUKA LA REJAREJA
(MSUYA SHOP)

❖ <i>Yaliyomo</i>	124
❖ <i>Muhtasari Tendaji</i>	126
❖ <i>Maelezo ya Biashara</i>	128
❖ <i>Bidhaa</i>	132
❖ <i>Soko</i>	134
❖ <i>Mikakati na utekelezaji</i>	138
❖ <i>Utawala</i>	142
❖ <i>Mpango wa fedha</i>	143
❖ <i>Vielelezo</i>	152
 MAREJEO	 158

SIRI YA MAFANIKIO YA BIASHARA DUKA LA REJAREJA

UTANGULIZI

Kitabu hiki kinaelezea kwa ujumla namna mtu anavyoweza kufanikiwa katika biashara yeyote ile ya rejareja lakini kimejikita zaidi katika biashara ya duka la rejareja, au kwa maneno mengine maduka ya vyakula mitaani.

Biashara za rejareja zipo nyingi sana, karibu kila bidhaa/huduma hata baada ya kupitia kuuzwa kwa jumla mwishowe zinakwenda kuuzwa kwa rejareja, hivyo tumeamua kutumia duka la rejareja tu kama mfano wa kuwakilisha aina nyinginezo za biashara za rejareja.

Kwa hiyo ndugu msomaji mada utakazokutana nazo humu ndani kwenye hiki kitabu hazilengi tu katika kumfanya yule anayefanya biasha ya duka la vyakula afanikiwe bali hata na mtu mwingine yeyote yule anayefanya biashara yeyote ile ya rejareja, iwe ni kuuza chakula, magari, vinywaji, madawa, zana na vifaa mbalimbali, nguo na hata huduma nyinginezo kama vile za utoaji ushauri wa kisheria, uhasibu, afya na elimu.

Kanuni ni zilezile kwa kila biashara na zinaweza zikatumiwa mahali pengine popote pale iwe ni kijijini, ndani ya nchi au hata nje ya nchi kama vile Ulaya, Asia, Marekani na kwingineko kote duaniani. Baadhi ya mawazo humu katika hiki kitabu ni mtazamo wa mwandishi, hivyo una hiyari ya kuyashika au kuyafanyia kazi na wala Mwandishi hawajibiki kwa matokeo yeyote yale unayoweza kuyapata baada ya kukisoma.

Katika toleo hili jipya la mwaka 2024 tumeboresha zaidi kipengele kinachoelezea jinsi ya kudhibiti mahesabu ya duka la rejareja kuzuia kabisa udokozi na hujuma za wasaidizi pamoja na matumizi ya akili bandia (AI).

MAREJEO

Matin A.Khan(2006), Consumer Behaviour and Advertising Management, Netlibrary Inc, India

Stephan Schiffman(2007), Sales Presentation Techniques That Really Works, Adam Medic Corporation, USA.

Bob Phibbs, (2010), The Retail Doctor's Guide to growing your Business, John Willey & Sons, USA.

Peter A. Paul (2014) Jifunze Michanganuo ya Biashara na Ujasiriamali, Self Help Publishers Ltd, Dar es salaam Tanzania.

Fred M. Msemwa, (2007), Ujasiriamali na mbinu za biashara, YEDP, Dar es salaam Tanzania.

Zuberi Shabani, (2002), Mbinu za Kujiajiri, AG Press, Dar es salaam Tanzania.

Fred Angels Musika (2008) Marketing Tanzania Perspective, The Marketing Class, Dar es salaam Tanzania.

SIRI YA MAFANIKIO **YA BIASHARA.** **DUKA LA REJAREJA**

Ni biashara inayofanywa na watu wengi zaidi jijini Dar es salaam, zaidi ya asilimia 75% ya biashara zote. Uanzishaji wake ni rahisi usiohitaji mtaji mkubwa sana, ni kimbilio la walio wengi lakini Je, ili ufanikiwe unazijua mbinu mbalimbali unazoweza kuzitumia? Ungana na mtunzi wa kitabu hiki kujua siri walizopitia wale unaowaona wakimiliki maduka makubwa ya rejareja mjini na kwingineko kote. Utapata pia fursa ya kujua siri kubwa wamiliki hao wa Maduka makubwa wasiyopenda kamwe kuitoa kwa wale wenye maduka madogomadogo.

ISBN 978-9987-9638-3-6

Bei Tsh. 16,000/-

